
ANALIZA MEDIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

Mogućnosti za djelovanje organizacija civilnog društva kroz primjere medijskih praćenih događaja

U Crnoj Gori je, prema podacima Ministarstva javne uprave (januar 2018.), registrovano 4627 udruženja, 173 fondacije i 115 stranih organizacija civilnog društva (OCD). U toku prošle godine, u Crnoj Gori je registrovano 371 novih OCD. Najveći broj registrovanih OCD-a djeluje u oblasti kulture, ljudskih prava, umjetnosti, formalnog i neformalnog obrazovanja, poljoprivrede i ruralnog razvoja, socijalne i zdravstvene zaštite, razvoja civilnog društva i volonterizma, kao i zaštite životne sredine.

Po najnovijim istraživanjima javnog mnjenja, nivo povjerenja u NVO je na približno istom nivou kao u 2017. Po podacima CEDEM-a, povjerenje javnosti u NVO je u decembru 2018. iznosilo 41.2%, a u junu 50.1%. Javnost uveliko prepoznaje usluge civilnog društva, ali zbog nesigurne finansijske održivosti, OCD se prijavljuju na sve mogućnosti za finansiranje, što ugrožava njihovu sposobnost da odgovore na stvarne potrebe i prioritete zajednice (Index održivosti OCD, 2017.).

Aktivnim učesćem u društvu, OCD predlažu zakonska rješenja i zagovaraju promjene u različitim oblastima svog djelovanja. Bez obzira na polarizovanu medijsku zajednicu koja utiče na način izvještavanja o aktivnostima nevladinog sektora, OCD intenzivno razvijaju partnerstva koja uključuju zajednička istraživanja, objavljivanje članaka i zajedničko zagovaranje za određene promjene.

Ipak, da bismo utvrdili kako se u medijima komunicira o inicijativama, aktivnostima i temama iz oblasti dobrog upravljanja koja predstavlja temelj demokratskog razvoja jedne države, analizirali smo desetak slučajeva o kojima su detaljno izvještavali crnogorski online, štampani i elektronski mediji. Kroz analizu slučajeva nastojaćemo da odgovorimo na neka od ključnih pitanja, te da ponudimo preporuke za poboljšanje učesća OCD-a u medijima.

Ključna pitanja kojima će se ova analiza baviti su: šta je tema (vremenski period, ključne zainteresovane strane, pristup informacijama...), ko započinje tu temu (postavljanje dnevnog reda, istraživanje, predlog politike, funkcija nadzora, spoljni faktori ...), ko je učestvovao, kakva je bila uloga medija, kakva je bila uloga vladinih institucija (stav, pristup, kapaciteti, vještine...), kakva je bila uloga OCD-a (inicijator, učesnik ...), ko je započeo komunikaciju, koji je nivo saradnje između zainteresovanih strana, koji je glavni kanal komunikacije, kako se ta tema zagovarala, koje najbolje prakse mogu biti identifikovane...

1. Konferencija "Otvorenost institucija izvršne vlasti u regionu i Crnoj Gori"

Na inicijativu Centra za demokratsku tranziciju (CDT) u Podgorici je organizovana konferencija "Otvorenost institucija izvršne vlasti u regionu i Crnoj Gori" sa ciljem predstavljanja rezultata istoimenog istraživanja koje je ova organizacija sproveda u saradnji sa partnerima iz regionalne mreže ACTION SEE. CDT je, kao inicijator ovog događaja, okupio predstavnike državnih institucija koje su obuhvaćene istraživanjem, kao i nevladine organizacije koje se bave pitanjima dobrog upravljanja. Ovo je bila prilika za zagovaranje unaprijeđenja otvorenosti institucija, budući da su predstavnici državnih institucija, koji su ključna ciljna grupa ovog istraživanja, mogli direktno čuti nalaze istraživanja, upoznati se sa metodologijom, i razmisliti o daljim koracima za poboljšanje trenutnog stanja. Ovim pristupom organizacija civilnog društva uspjela je dodatno promovisati predloge praktične politike koji sadrže nalaze istraživanja i preporuke za poboljšanje. Uz korišćenje društvenih mreža, kao kanala za informisanje građana o aktivnostima i novim istraživanjima, CDT je iskoristio ovaj događaj i da pozove tradicionalne medije da izvještavaju o susretu predstavnika institucija i OCD-a i da građanima prenesu što objektivniju sliku o ovom dijalogu, ali i da se uključe u proces zagovaranja za otvorenije institucije. Izvještaj sa ove konferencije i ključne zaključke prenijelo je više elektronskih i štampanih medija, kao i nekoliko televizijskih kuća. U fokusu vijesti je bila izjava direktora CDT-a Dragana Koprivice o nalazima istraživanja i izjave ključnih govornika - šefa delegacije EU u Crnoj Gori Aiva Orava, kao i državnog sekretara Ministarstva javne uprave Gorana Jovetića. Prenijete su izjave koje se tiču ispunjenosti indikatora istraživanja, korišćene metodologije, značaja i cilja istraživanja, ocjene opšteg stanja u oblasti otvorenosti institucija, kao i individualne ocjene. Zanimljivo je da je u svim medijima prenijet identičan sadržaj sa ove konferencije, a varirala je samo dužina teksta ili minutaža televizijskog priloga. Na osnovu toga se da zaključiti da su mediji isključivo koristili izvještaj sa konferencije objavljen na sajtu novinske agencije Mina.

2. Međuparlamentarna konferencija „Nezavisna i savremena javna uprava u EU i zemljama proširenja”

O jednoj od ključnih tema iz oblasti dobrog upravljanja raspravljalo se na konferenciji "Nezavisna i savremena javna uprava u EU i zemljama proširenja" koju je organizovao Evropski parlament u saradnji sa Skupštinom Crne Gore i Regionalnom školom za javnu upravu (ReSPA), koja je bila domaćin događaja. Na konferenciji su govorili ministarka javne uprave Suzana Pribilović, zamjenik predsjednika Evropskog parlamenta Ričard Čarnecki, predsjednik Skupštine Crne Gore Ivan Brajović. Mediji su u velikoj mjeri izvještavali o ovom događaju prenoseći najvažnije stavove govornika, međutim nije objašnjeno da li su u raspravi učestvovali predstavnici organizacija civilnog društva niti eksperti iz oblasti javne uprave. Ovaj događaj ispraćen je u online i u elektronskim medijima u Crnoj Gori i predstavlja još jedan u nizu događaja koje organizuju državne institucije sa ciljem da crnogorskoj javnosti približe značaj reforme javne uprave. Ipak, neophodno je da o ovoj temi raspravljaju i predstavnici civilnog društva kao i eksperti iz ove oblasti, kao i da se u medijima ravnopravno čuje i njihovo mišljenje, što je u ovom slučaju izostalo.

3. Partnerstvo OCD i medija "Povjerljive javne nabavke daleko od kontrole javnosti"

Kroz projekat mini grantova koje je OCD dodjeljivala regionalna mreža ACTION-SEE, Institut Alternativa u saradnji sa Centrom za istraživačko novinarstvo (CIN) bavio se temom povjerljivih javnih nabavki u crnogorskim institucijama. Imajući u vidu da ovaj istraživački centar već duže vrijeme istražuje ovu oblast i daje preporuke za poboljšanje trenutnog stanja, ovaj projekat je bio još jedna prilika da se u partnerstvu sa medijskim organizacijama dodatno istraži ova oblast i javno zagovara veći nivo transparentnosti. Inicijator ove akcije, Institut Alternativa je kroz set različitih projektnih aktivnosti, ponudio ekspertsko znanje novinarima CIN-a i na taj način omogućio da novinski tekstovi budu što sadržajni i edukativniji za građane. CIN je kao medijski partner kroz novinarske tekstove uključio i Ministarstvo odbrane, i tako omogućio predstavnicima institucija da se upoznaju sa nalazima istraživanja i da ponude svoje objašnjenje izvještaja Državne revizorske institucije koja se bavila pitanjem povjerljivih nabavki ove

institucije. Iako je CIN bio medijski partner čiji se tekstovi objavljuju na portalu Vijesti online, i drugi mediji su izvještavali o ovoj važnoj inicijativi. Bitan segment ove inicijative bili su inovativni načini prikazivanja podataka istraživanja u vidu infografika kao dodatnog sadržaja za medije, što je CIN-ove tekstove činilo zanimljivijim i jednostavnijim za razumijevanje. Održana je i završna konferencija koju su organizovali IA i CIN, a kojoj su prisustvovali i predstavnici nevladinih organizacija i eksperti iz ove oblasti čineći ovaj zagovarački proces sadržajnijim.

4. Afera "Potpisi" - društvena akcija

Kampanju za predsjedničke izbore 2018. obilježila je masovna zloupotreba potpisa podrške građana za nekoliko predsjedničkih kandidata. Prve anonimne prijave građana stigle su CDT-u koji je nakon toga, uz podršku svih crnogorskih medija, uspio da organizuje javnu akciju i da zagovara uvođenje veb aplikacije koja bi građanima omogućila da provjere da li su njihovi podaci zloupotrebjeni. Nekoliko dana svi štampani, elektronski i online mediji, uključujući i TV kuće, objavili su poziv građanima da prijave zloupotrebe podataka, kao i informacije o broju predatih prijava tužilaštvu. Mediji su u proces izvještavanja o ovom slučaju uključili i Državnu izbornu komisiju (DIK) koja je najavila izradu aplikacije za provjeru potpisa podrške. Važno mjesto u ovom procesu izvještavanja dobilo je i Tužilaštvo koje je redovno davalo saopštenja o postupku pokrenutom povodom ovog slučaja. Mediji su, paralelno, pratili i javne akcije i pres konferencije predsjedničkih kandidata koji su optuženi za zloupotrebu ličnih podataka, a na TV "Vijesti" je održana i tematska emisija gdje su kandidati iznijeli svoje stavove, negirajući bilo kakvo protizakonito djelovanje. Više od deset dana u gotovo svim medijima na lokalnom i nacionalnom nivou mogli smo čuti informacije o kampanji koju je ova OCD inicirala uz pomoć i podršku medija, a povodom koje je uslijedila i brza reakcija državnih organa. Pored tradicionalnih medija, CDT je koristio i društvene mreže kao kanal za komunikaciju sa građanima i prijavu zloupotreba. Ova afera rezultirala je formiranjem predmeta u crnogorskim tužilaštvima koje su mediji u kontinuitetu nastavili da prate.

5. Vanja Čalović - slučaj smjene u Agenciji za sprječavanje korupcije

O slučaju pokretanja postupka provjere postojanja sukoba interesa u radu članice Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije Vanje Čalović Marković, kao i njenog naknadnog razriješenja iz ovog tijela, izvještavao je veći broj štampanih, TV i elektronskih medija, najintenzivnije tokom juna 2018. Mediji koji su izvještavali o ovom slučaju prenijeli su saopštenje Vanje Čalović Marković u kojoj je navela da je zbog odluke ASK predala tužbu Upravnom sudu. Štampani mediji su mahom navodili suprotstavljene stavove direktora ASK Sretena Radonjića i članice savjeta ASK Vanje Čalović Marković, kao i pozadinu njihovog sukoba i formalno-pravne pojedinosti koje se tiču razloga za njenu smjenu. U ovaj slučaj uključila se i Evropska komisija, kao i niz nevladinih organizacija koje su apelovale na Skupštinu Crne Gore, odnosno nadležni odbor, da Čalović Marković nezakonito ne razriješe. S obzirom na to da su se i opozicione političke partije oglasile povodom ovog slučaja, mediji su gotovo svakodnevno izvještavali o novim reakcijama nekih društvenih aktera. I pored toga, što je civilni sektor imao jaku inicijativu da se spriječi nezakonita smjena Čalović Marković, kao i intenzivnog medijskog izvještavanja o ovom slučaju, oni ipak nijesu uspjeli da zajednički ostvare cilj. Glasovima vladajuće većine u Parlamentu Čalović Marković je smijenjena, da bi kasnije Upravni sud potvrdio da je odluka nezakonita. Ipak, u ovoj akciji, civilni sektor zauzeo je važno mjesto u medijskom izvještavanju tako što je slučaj koji su oni inicirali sedmicu dana bio dominantna tema o kojoj se u javnosti diskutovalo.

6. Biciklo.me - primjer zagovaranja za bolje uslove za biciklizam

NVO Biciklo.me organizovala je u maju javnu tribinu sa temom „Bolji saobraćaj, bolji grad“, u kojoj su kao gosti govorili predstavnici izbornih lista za predstojeće lokalne izbore u Podgorici, a mogli su učestvovati sa pitanjima i građani i predstavnici ostalih društvenih organizacija kao gosti tribine. Na samoj tribini su u uvodnom izlaganju predstavljeni rezultati istraživanja organizacije Biciklo.me o rasprostranjenosti ovog vida prevoza među građanima Podgorice, kao i o problemima koje su građani označili kao najbitnije u korišćenju bicikala u ovoj opštini. Dnevni list „Pobjeda“, izvijestio je o ovom događaju u rubrici „Hronika Podgorice.“ U tekstu smo mogli pročitati zaključke predstavnice NVO Biciklo.me Sonje Dragović, kao i djelove izlaganja učesnika iz redova političkih partija koji se tiču njihovih ocjena trenutnog stanja u saobraćaju glavnog grada, kao i predloga na koji način se to stanje može popraviti. Na tribini su učestvovali predstavnici političkih partija, a ujedno i donosioci odluka, kao i predstavnici civilnog društva i zainteresovani građani. Zahvaljujući inicijativi Biciklo.me, o ovom događaju građani su se mogli informisati i na društvenim mrežama, međutim u tradicionalnim medijima izostalo je detaljnije izvještavanje.

7. Matični broj vs. lični identifikacioni broj

Centar za demokratsku tranziciju (CDT) je u junu održao pres konferenciju na kojoj je upućen poziv Vladi da razmotri uvođenje Ličnog identifikacionog broja građana (LIB), kako bi se spriječile masovne zloupotrebe ličnih podataka, kao što je to bio slučaj prilikom prikupljanja potpisa podrške za kandidate na predsjedničkim izborima. Na konferenciji je data ocjena da je postojeći Jedinствeni matični broj građana podatak dostupan svima koji se može naći u više javnih registara i baza, te da je „kompromitovan do te mjere da potpuno obesmišljava Zakon o zaštiti podataka o ličnosti“. U CDT-u smatraju da iako bi proces izmjene bio skup i dugotrajan, da bi na kraju pojednostavio administrativne procedure, olakšao razmjenu podataka među institucijama te povećao efikasnost u borbi protiv korupcije. Izvještaj sa konferencije objavljen je u gotovo svim online medijima, kao i u dnevnicima televizija sa nacionalnom pokrivenošću. Kao nastavak, dnevni list „Pobjeda“ tokom juna je uradio reakcije poslanika na predlog CDT-a. Predstavnici vlasti i opozicije, kao i predstavnici Državne izborne komisije izrazili su stav po pitanju ovog predloga. Ostali crnogorski mediji, nakon objavljenog istraživanja, nijesu detaljnije izvještavali niti su dodatno obrađivali ovu temu koja je od direktne važnosti za zaštitu ličnih podataka građana. Ovaj slučaj je ponovo potvrdio da istraživanja OCD često ostaju samo na nivou medijskih izvještaja sa predstavljanja ili konferencije, bez detaljnijeg objašnjenja ili dodatne medijske analize koja bi doprinijela procesu zagovaranja za uvođenje ličnog identifikacionog broja.

8. Apel za izmjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama

Mediji u Crnoj Gori često izvještavaju o slučajevima nepoštovanja Zakona o slobodnom pristupu informacijama, i gotovo da se svakog mjeseca može naći makar jedan primjer gdje zainteresovana strana nije bila u mogućnosti da ostvari svoje pravo iz ovog zakona. Najveći broj ovih slučajeva odnosi se na organe izvršne vlasti, predstavnike građana, političke partije i sudove, ali obuhvata i privredne organizacije kojima je data koncesija na upravljanje javnim dobrom. Najveću pažnju medija i civilnog sektora privukle su izmjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama, koje je usvojila Skupština na predlog poslanika DPS-a, a koje omogućavaju skrivanje ključnih podataka od očiju javnosti. Tokom mjeseca juna 2018. mediji su najviše prostora dali reakciji NVO MANS koja smatra da su ove izmjene korak unazad u pogledu prava na slobodan pristup informacijama, te da omogućava skrivanje informacija i

podstiče korupciju. Osim ove organizacije, i drugi predstavnici NVO sektora su dali nešto opipljivije pokazatelje kvaliteta sprovođenja ovog zakona, pa je Institut Alternativa objavio više istraživanja kako o kvalitetu usluga informisanja tako i o percepciji same javnosti o radu javne uprave. NVO sektor je saglasan u ocjeni da ćutanje administracije predstavlja najveću prepreku u sprovođenju ovog zakona. Stiće se utisak da se uobičajenim izvještavanjem medija stvara atmosfera polemike u kojoj su uglavnom zastupljeni suprotstavljeni stavovi potražioca informacija te institucija koje ostvarivanje ovog prava jesu ili nisu omogućile. U ovim razmjenama preovladavaju optužbe na račun ličnih kompetencija, pa se čini da mediji nijesu dovoljno vremena posvetili nezavisnim istraživanjima i upitima o sprovođenju ovog zakona i ostvarivanju ovog prava. Takođe, načinom na koji je izvještavano o pojedinim slučajevima, čitalac može biti zbunjen u pogledu nadležnosti institucija, jer se često srijeće informacija da je Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama dala suprotan stav od Upravnog suda, te da se određeni organ uprave pozvao na taj stav. U medijskim istupima i izvještajima primjetno je da nedostaje jasno objašnjenje civilnog sektora i medija šta su konkretni problemi zakona i kako mogu uticati na informisanje građana.

9. Optimizacija javne uprave

Iako veoma važna oblast reforme javne uprave, u medijima se dobija nedovoljno prostora. Medijski izvještaji o ovoj temi uglavnom sadrže izjave zvaničnika ili nevladinih organizacija koje se bave ovo temom, bez detaljnog objašnjenja šta određeno pravilo, procedura ili propis znači u praksi. Povodom obilježavanja Dana javne uprave, nekoliko štampanih i online medija objavili su samo nekoliko rečenica ministarke javne uprave Suzane Pravilović, kao i izjavu CDT-a povodom usvajanja Plana o optimizaciji javne uprave. Obije izjave prenesene su veoma šturo i bez detaljnijeg objašnjenja povoda i konteksta koji bi građanima mogao da da jasnu sliku šta je problem u ovoj oblasti. Povodom usvajanja Plana, oglasio se i Institut Alternativa. TV Vijesti je nakon tog saopštenja napravila prilog sa fokusom na broj zaposlenih u državnoj upravi koji će, u skladu sa ovim Planom, ostati bez posla, kao i nedjeljnik Monitor koji je analizirao ovu problematiku. Iako su ovu priču inicirale nevladine organizacije u trenutku kada je ova tema bila veoma važna, međutim izostala je sveobuhvatna saradnja sa medijima.

10. Portal otvorenih podataka

Na inicijativu medija objavljen je tekst o pokretanju portala otvorenih podataka koji je počeo sa radom bez objavljenog sadržaja. Ovim tekstom medij ukazuje na to da je Ministarstvo javne uprave, u skladu sa zakonom, pokrenulo ovaj portal, ali nije pripremilo nikakav sadržaj za objavu osim spiska organa državne uprave. Kako bi detaljnije prikazali ovaj slučaj, mediji su uključili organizacije civilnog društva - koje su iz svog ugla govorile o ovom slučaju. Institut Alternativa pojasnio je da sadržaj portala nije zakonski propisan i da će od dobre volje institucija zavisiti šta će se naći na njemu, dok MANS smatra da je osnovni problem u Zakonu o slobodnom pristupu informacijama i da se najprije to mora riješiti. U ovaj medijski slučaj uključeno je i Ministarstvo javne uprave, kao inicijator projekta, koji se pozivaju na to da je sajt i dalje u pripremi. OCD su kroz saradnju sa medijima analizirale ovaj problem, međutim iz teksta se ne može zaključiti šta je zagovaračka poruka i šta žele u konkretnom slučaju da promijene. Ipak, ovaj slučaj je koristan kao primjer uključivanja i OCD i institucije na temu koju je inicirao jedan medij.

11. Pravednost, a ne pristrasnost – iskorijenimo kronizam!

Kroz jedan od projekata koji je podržala regionalna mreža ACTIONSEE, organizacija 35mm iz Podgorice radila je na podizanju javne svijesti i otvaranju dijaloga o kronizmu i zapošljavanju u javnoj upravi temeljenoj na političkim i drugim pripadnostima, a ne kvalifikacijama. Ovaj projekat uključio je obuke za novinari i saradnju sa većinom crnogorskih medijima koji su sproveli istraživanje i objavili tekstove o ovom fenomenu. Zapošljavanje na osnovu različitih pripadnosti, a ne na osnovu kvalifikacija je izuzetno prisutan problem u Crnoj Gori o kojem se detaljno izvještavalo kroz ovaj projekat. Ono što ovu inicijativu OCD razlikuje od ostalih jeste uključivanje novinara iz različitih medija, bez obzira na polarizovanu medijsku zajednicu. Kroz saradnju predstavnika OCD i medija više mjeseci radilo se na istraživanju i prikupljanju podataka, nakon čega su novinari pisali priče, provjeravali podatke i objavljivali tekstovi. Serija tekstova o kronizmu, koja je obuhvatila i funkcionere vlasti i opozicije, objavljena je u medijima sa različitim čitalačkim publikama i tako uticala na informisanje i povećanje svijest što većeg broja crnogorskih građana.

12. Fake news - raskrinkavanje

Širenje dezinformacija je globalni problem koji postoji i u Crnoj Gori. Kroz inicijative nevladinih organizacija, ali i akcije nekih državnih organa, uz podršku domaćih medija, počela je javna rasprava o ovom problem. CDT je, u okviru regionalnog projekta Raskrinkavanje, pokrenuo istoimenu platformu u Crnoj Gori čiji je cilj podizanje svijesti građana o važnosti medijskog opismenjavanja i pažljivog konzumiranja medijskog sadržaja. Na inicijativu TV Prva, preliminarni nalazi platforme Raskrinkavanje.me predstavljeni su u informativnom programu ove televizije tokom novembra. Novinarska ekipa TV Prva na zanimljiv način pokušala je da prikaže građanima/kama šta je uloga nevladinih organizacija u borbi protiv širenja dezinformacije, te zašto je važno pažljivo konzumiranje medijskog sadržaja. Na konkretnom slučaju, TV Prva prikazala je korake kako se analiziraju novinski članci, te kako se provjeravaju sporni navodi. Takođe, bitan aspekt ovog medijskog pojavljivanja bilo je i informisanje građana/ki da na platformi Raskrinkavanje.me mogu prijaviti sporni sadržaj, ukoliko ga primjete u medijima, i tako dati svoj doprinos borbi protiv širenja propagande i neprovjerenih informacija. S obzirom na to da posljednje istraživanja javnog mnjenja pokazuju da je televizija u Crnoj Gori dominantan izvor informisanja građana, organizacija civilnog društva sve više biraju domaće televizije kao medijske partnere koji imaju uticaj na formiranje mišljenje građana/ki i putem kojih na najbolji način mogu promovisati svoje aktivnosti. Zbog velikog uticaja televizijskog programa, saradnja između medija i civilnog sektora posebno je važna kada je u pitanju promocija novih online alata koja zahtijevaju dodatno animiranje i uključivanje građana.

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE POLAŽAJA OCD U MEDIJIMA

Na osnovu analize desetak medijskih slučajeva koji su obuhvatili saradnju OCD, medija i institucija u cilju zagovaranja za donošenje novih zakonskih rješenja ili promjena u nekim oblastima, uradili smo nekoliko preporuka za unapređenje saradnje OCD i medija, ali i za unapređenje položaja nevladinih organizacija u medijskom prostoru.

- ✓ Poboljšati saradnju i intenzivirati komunikaciju sa novinarima koji prate određene oblasti

U procesu zagovaranja za neko rješenje ili promjenu, OCD bi najprije trebalo da definišu svoje zagovaračke ciljeve. Nakon toga, u procesu odabira metoda i alata za zagovaranje, OCD bi trebalo da prepozna sa kojim medijem ili

„Mreža za odgovornost, tehnologije i otvorenost institucija u Jugoistočnoj Evropi – ACTION SEE“ je projekat koji sprovode Metamorfozis fondacija, Vestminster fondacija za demokratiju, CRTA - Centar za istraživanje, transparentnost i odgovornost, Udruženje građana Zašto ne?, Centar za demokratsku tranziciju, Open Data Kosovo (ODK) i Levizja Mjaft !.

Projekat je finansiran od strane Evropske unije.

medijima u zemlji bi mogao da ostvari saradnju i da kroz tu saradnju i kroz novinarske tekstove nastavi da zagovara svoje predloge ili rješenje. Analizirajući odabrane medijske slučajeve zaključili smo da OCD sarađuje sa medijima, ali da rijetko sarađuje sa novinarima koji aktivno i redovno prate određenu oblast koja je u fokusu rada i OCD i koji u kontinuitetu mogu izvještavati o eventualnim promjenama u nekoj oblasti. Kroz saradnju sa novinarima koji su usmjereni na iste oblasti, OCD može detaljnije i intenzivnije da sarađuje sa medijima, da inicira teme ili informiše novinare o novim rješenjima iz te oblasti.

✓ Pripremiti medijski plan prije održavanja konferencije/događaja

Imajući u vidu da su medijski izvještaji sa događaja ili konferencija koje organizuju OCD u Crnoj Gori uglavnom identični, sa istim izjavama, skoro identične dužine ili minutaže, predlažemo da OCD prije organizovanja nekog događaja napravi mini medijski plan sa zanimljivim gostima ili temama koje novinarima mogu biti 'drugi ili drugačiji ugao priče'. S obzirom na to da na konferencijama OCD često učestvuju gosti iz regiona ili svijeta, značajno bi bilo da novinari i mediji na vrijeme budu obavješteni o mogućnostima snimanja dodatnog intervjua ili nekog drugog sadržaja koji se tiče oblasti djelovanja učesnika, a koji nije u direktnom fokusu samog događaja.

✓ Pripremiti medije za predstavljanje istraživanja nakon pres konferencije

Analizirajući medijske slučajeve, ali imajući u vidu dosadašnje iskustvo, primjetno je da nakon predstavljanja istraživanja ili predloga praktične politike, mediji rijetko nastavljaju da dodatno analiziraju istraženo pitanje ili da detaljnije izvještavaju o predstavljenom problemu. Njihova reakcija, koja bi uključivala i reakcije donosilaca odluka ili eksperata iz te oblasti, uglavnom predstavlja izuzetak. Zato predlažemo da OCD, uz predstavljanje nekog istraživanja, pripremi i mini plan 'šta nakon pres konferencije' i da kroz saradnju sa medijima i novinarima koji su fokusirani na oblast u okviru koje je urađeno istraživanje, iniciraju serijal budućih tema ili ideja o kojima bi se pisalo. Na taj način, OCD jačaju svoju zagovaračku komponentu i kroz saradnju sa medijima uključuju i institucije i doprinose da se predložena rješenja zaista implementiraju.

✓ Osmišljavati zajedničke projekte koji uključuju više medija

S obzirom na to da različiti konkursi podstiču saradnju između OCD i medija u cilju unaprjeđenja neke oblasti, predlažemo da obje strane prepoznaju takve mogućnosti kao prilike za poboljšanje stanja u društvu kroz zajedničku inicijativu. OCD bi u skladu sa djelokrugom i fokusom trebalo da prepoznaju oblasti u kojima im je neophodna saradnja sa medijima i da iniciraju zajedničko djelovanje. Kroz realizaciju projekata, mimo zajedničke saradnje i zagovaranja za bolja rješenja, mediji od OCD mogu dobiti dodatna znanja i vještine za upravljanje projektima, dok OCD mogu nadograditi svoje kapacitete za medijsko nastupanje ili vještine komuniciranja.

✓ Jačati saradnju i sa medijima i sa institucijama kroz iniciranje medijskih priča

U brojnim inicijativama i saradnji između medija i OCD, važnu ulogu imaju predstavnici institucija koji direktno utiču na sprovođenje rješenja koja predlažu nevladine organizacije kroz medijske inicijative ili neke druge zagovaračke metode. U okviru novinarskih tekstova ili drugih medijskih sadržaja, OCD i mediji bi trebalo da uključuju predstavnike institucija i da im tako omoguće da se upoznaju sa stavovima nevladinih organizacija, sa njihovim kritikama i

predlozima rješenja. Takođe, kroz medijske priče predstavnici institucija dobili bi priliku da kao ravnopravni sagovornici saopšte svoj stav o aktuelnom pitanju koje je tema medijskog sadržaja. Bez obostrane saradnje koja uključuje i medije i OCD i donosioce odluka, teško da se može očekivati kvalitetna i argumentovana rasprava.

WESTMINSTER
FOUNDATION FOR
DEMOCRACY

„Mreža za odgovornost, tehnologije i otvorenost institucija u Jugoistočnoj Evropi – ACTION SEE“ je projekat koji sprovode Metamorfozis fondacija, Vestminster fondacija za demokratiju, CRTA - Centar za istraživanje, transparentnost i odgovornost, Udruženje građana Zašto ne?, Centar za demokratsku tranziciju, Open Data Kosovo (ODK) i Levizja Mjaft !.

Projekat je finansiran od strane Evropske unije.